

Університет імені Альфреда Нобеля

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії

« 15 » лютого 20 17 р.

ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ НА НАВЧАННЯ ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ ЗДОБУЛИ КВАЛІФІКАЦІЮ МОЛОДШОГО СПЕЦІАЛІСТА

зі спеціальностей
071 - «Облік і оподаткування»
6.030509 - «Облік і аудит»

Затверджено на засіданні
приймальної комісії
Протокол № 3 від «20» лютого 2017 р.

Дніпро
2017

Університет імені Альфреда Нобеля

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова приймальної комісії

«_____» _____ 20__ р.

ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ НА НАВЧАННЯ ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ ЗДОБУЛИ КВАЛІФІКАЦІЮ МОЛОДШОГО СПЕЦІАЛІСТА

зі спеціальностей
071 - «Облік і оподаткування»
6.030509 - «Облік і аудит»

Затверджено на засіданні
приймальної комісії
Протокол № 3 від «20» лютого 2017 р.

Дніпро
2017

Програма вступних випробувань на навчання для осіб, які здобули кваліфікацію молодшого спеціаліста / П.Й. Атамас. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2017. – 7 с.

Укладачі: члени фахової атестаційної комісії:

П.Й. Атамас, кандидат економічних наук, професор;

В.М. Вареник, кандидат економічних наук, доцент;

З.С. Пестовська, старший викладач .

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри міжнародних фінансів, обліку та оподаткування

Протокол № 7 від 07 лютого 2017 р.

Відповідальний за випуск: Атамас П.Й., к.е.н., професор, голова фахової атестаційної комісії зі спеціальностей 071 Облік і оподаткування, 6.030509 Облік і аудит.

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	3
2. Змістова програма екзамену.....	3
3. Орієнтовний перелік питань для підготовки.....	5
4. Критерії оцінювання результатів вступних випробувань.....	5
5. Література.....	7

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета додаткового вступного випробування – з'ясування рівня теоретичних знань та практичних навичок осіб, що одержали ступінь молодшого спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю та виявили бажання навчатися за програмою бакалавра зі спеціальностей 071 «Облік і оподаткування», 6.030509 «Облік і аудит» на предмет визначення здатності вступників засвоювати відповідні фахові навчальні програми.

Додаткове вступне випробування проходить у формі співбесіди та охоплює коло питань, згрупованих в дисципліну «Фінансовий облік».

Під час підготовки до додаткового вступного випробування рекомендується користуватися літературою, список якої наведено наприкінці комплексу матеріалів.

Під час проведення додаткового вступного випробування на навчання за програмою бакалавра осіб, що одержали диплом молодшого спеціаліста за іншою спеціальністю, екзаменаційна комісія визначає ступінь готовності вступника до опанування програмного матеріалу.

Під час екзамену вступник повинен дати максимально повні відповіді. Кожен член екзаменаційної комісії оцінює якість кожної відповіді, фіксуючи своє рішення письмово.

2. ЗМІСТОВА ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

Основи побудови фінансового обліку

Поняття, значення, завдання і передумови раціональної будови бухгалтерського обліку на підприємстві. Загальноприйняті принципи і стандарти бухгалтерського обліку. Керівництво бухгалтерським обліком в Україні та його регламентація. Облікова політика підприємства. Планування облікової роботи. План рахунків бухгалтерського обліку. Форми бухгалтерського обліку. Обов'язки, права і відповідальність головного бухгалтера.

Облік грошових коштів

Завдання і організація обліку грошових коштів. Облік касових операцій, контроль за використанням готівки. Звіт касира та його обробка. Синтетичний облік касових операцій.

Облік операцій на рахунках у банку, їх документальне оформлення. Виписки банку та порядок їх обробки і відображення в облікових реєстрах. Синтетичний облік операцій на рахунках у банку.

Облік дебіторської заборгованості

Облік розрахунків з підзвітними особами, та по відшкодуванню завданих збитків.

Форми безготівкових розрахунків та їх документальне оформлення.

Облік довгострокової дебіторської заборгованості.

Облік розрахунків за реалізовану продукцію (товари, роботи, послуги).

Облік іншої поточної дебіторської заборгованості..

Облік фінансових інвестицій та фінансових інструментів

Поняття фінансових інвестицій, їх види та оцінка. Облік операцій з акціями довгострокового та короткострокового використання. Облік придбаних облігацій та інших цінних паперів. Зміст і призначення векселів, їх види та порядок відображення в обліку векселів одержаних. Облік еквівалентів грошових коштів.

Облік основних засобів та інших необоротних матеріальних активів

Поняття і склад необоротних активів, їх класифікація. Основні засоби як вид необоротних активів, їх роль у процесі виробництва. Класифікація і оцінка основних засобів. Поняття первісної (історичної), відновлювальної, залишкової (балансової), справедливої вартості основних засобів. Відображення в обліку капітальних інвестицій.

Документальне оформлення надходження та вибуття основних засобів. Інвентарний облік основних засобів. Облік основних засобів у місцях зберігання та використання. Синтетичний і аналітичний облік основних засобів.

Поняття інших необоротних матеріальних активів (ІНМА), їх склад і класифікація.

Порядок нарахування і відображення в обліку зносу й амортизації основних засобів та ІНМА. Облік витрат на ремонт основних засобів. Облік списання та вибуття основних засобів та ІНМА.

Інвентаризація основних засобів та відображення в обліку її результатів

Облік інвестиційної нерухомості, активів, утримуваних для продажу, та нематеріальних активів

Поняття інвестиційної нерухомості, її визнання та порядок оцінювання. Відображення в обліку операцій з інвестиційною нерухомістю.

Поняття необоротних активів та груп вибуття, утримуваних для продажу, їх оцінка. Відображення в обліку необоротних активів та груп вибуття, утримуваних для продажу.

Поняття нематеріальних активів, їх склад, визнання та оцінка. Облік нематеріальних активів, їх зносу і вибуття.

Облік біологічних активів

Поняття біологічних активів, їх класифікація та оцінка. Документальне оформлення надходження і вибуття біологічних активів. Відображення в обліку створення (придбання) та руху довгострокових біологічних активів за фактичною собівартістю та справедливою вартістю.

Облік поточних біологічних активів. Оцінка та відображення в обліку надходження додаткових біологічних активів та сільськогосподарської продукції.

Облік виробничих запасів

Роль і значення виробничих запасів, їх класифікація і завдання обліку. Оцінка запасів при придбанні, у поточному обліку та у балансі. П(С)БО 9 “Запаси”. Поняття про облікові (обліково-розрахункові) ціни та відхилення від облікових цін. Призначення номенклатури-цінника.

Документальне оформлення надходження та витрачання виробничих запасів. Складський облік запасів. Аналітичний облік виробничих запасів. Синтетичний облік виробничих запасів.

Облік малоцінних та швидкозношуваних предметів.

Інвентаризація виробничих запасів та відображення в обліку її результатів

Облік витрат виробництва

Завдання та принципи обліку витрат на виробництво і калькулювання собівартості готової продукції (виконаних робіт, наданих послуг). Класифікація витрат підприємства. Методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції. Склад і характеристика прямих витрат, їх документальне оформлення та відображення на рахунках. Облік браку у виробництві. Особливості обліку витрат, розподілу і списання послуг допоміжних виробництв. Непрямі виробничі витрати: склад, облік, порядок розподілу і списання. Синтетичний і аналітичний облік витрат на виробництво. Склад, відображення в обліку та списання загальногосподарських і адміністративних витрат.

Облік готової продукції та її реалізації

Поняття, визнання, оцінка та завдання обліку готової продукції та її реалізації. Документальне оформлення, складський та аналітичний облік

руху готової продукції. Синтетичний облік готової продукції. Документальне оформлення та відображення в обліку реалізації готової продукції (робіт, послуг).

Облік власного капіталу

Поняття, склад і порядок формування власного капіталу на підприємствах різних форм власності і форм господарювання. Облік формування статутного капіталу. Умови зміни статутного капіталу та порядок їх відображення в обліку.

Поняття, порядок формування і облік додаткового капіталу. Облік несплаченого та вилученого капіталу.

Облік нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) та операцій з ними

Облік забезпечення зобов'язань та фінансування спеціальних заходів.

Реєстри синтетичного і аналітичного обліку власного капіталу та порядок їх ведення.

Облік довгострокових зобов'язань

Поняття, склад і завдання обліку довгострокових зобов'язань. П(С)БО 11 “Зобов'язання”.

Облік довгострокових позик.

Облік зобов'язань за випущеними облігаціями. Облік амортизації дисконту та премії по випущених облігаціях.

Облік зобов'язань по довгострокових векселях виданих.

Облік зобов'язань по фінансовій оренді (лізингу). П(С)БО 14 “Оренда”.

Облік інших довгострокових зобов'язань.

Облікові реєстри по обліку довгострокових зобов'язань та порядок їх заповнення і використання.

Облік поточних зобов'язань

Визначення, види та завдання обліку поточних зобов'язань.

Облік короткострокових позик та поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями.

Облік короткострокових векселів виданих та розрахунків з іншими кредиторами.

Облік розрахунків по податках та інших обов'язкових платежах. Облік розрахунків з учасниками.

Реєстри бухгалтерського обліку поточних зобов'язань та порядок їх заповнення і використання

Бухгалтерська фінансова звітність підприємства

Визначення бухгалтерської фінансової звітності, її значення, склад, терміни складання і подання. Вимоги до фінансової звітності в ринкових умовах. НП(С)БО 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”.

Зміст, призначення та порядок складання бухгалтерського балансу.

Зміст, призначення та порядок складання звіту про фінансові результати і їх використання. Зміст, призначення та порядок складання звіту про рух грошових коштів. Зміст, призначення та порядок складання звіту про рух власного капіталу. Організація робіт по складанню річної бухгалтерської фінансової звітності: інвентаризація засобів та розрахунків, калькулювання собівартості, списання калькуляційних різниць та закриття рахунків виробництва, списання доходів і витрат діяльності, визначення фінансових результатів, їх розподіл, закриття операційних рахунків, складання, розгляд, затвердження і оприлюднення форм річної бухгалтерської звітності.

Поняття про консолідовану фінансову звітність. НП(С)БО 2 “Консолідована фінансова звітність”.

3. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Загальні вимоги до фінансової звітності.
2. Облікова політика підприємства.
3. Класифікація грошових коштів за місцем зберігання, призначенням та видами валют. Завдання обліку грошових коштів.
4. Документальне оформлення операцій щодо руху грошових коштів на поточних рахунках в установах банку.
5. Відображення операцій з надходження та використання грошових коштів на поточних рахунках в установах банку в системі бухгалтерських рахунків.
6. Документальне оформлення операцій з обліку розрахунків з покупцями і замовниками за реалізовану продукцію (товари, виконані роботи та надані послуги).
7. Аналітичний та синтетичний облік розрахунків з покупцями і замовниками.
8. Облік розрахунків з підзвітними особами.
9. Документальне оформлення операцій з обліку розрахунків з підзвітними особами.
10. Матеріальні оборотні засоби (предмети і продукти праці), їх економічний зміст, визнання, класифікація і завдання обліку. Завдання обліку матеріальних оборотних засобів (предметів і продуктів праці).
11. Порядок приймання запасів та документальне оформлення надходження виробничих запасів (від постачальників, від ліквідації основних

засобів тощо).

12. Первісна оцінка запасів, що надходять на підприємство: придбання (купівля) у юридичних та фізичних осіб, виготовлення власними силами підприємства, внесення до статутного капіталу підприємства, одержання підприємством безоплатно, придбання в результаті обмінних операцій тощо.

13. Методи оцінки вибуття запасів, сфера їх застосування та їх вплив на чистий прибуток підприємства.

14. Облік надходження виробничих запасів в системі рахунків бухгалтерського обліку.

15. Особливості документального оформлення та обліку операцій з надходження і вибуття (використання) МШП в системі рахунків бухгалтерського обліку.

16. Визнання та класифікація витрат на виробництво.

17. Класифікація витрат за економічним змістом і обліково-розрахунковими ознаками та її вплив на побудову обліку.

18. Загальна характеристика рахунків з обліку витрат діяльності підприємства.

19. Методи нарахування амортизації основних засобів та інших необоротних матеріальних активів.

20. Облік нарахування амортизації основних засобів.

21. Облік власного капіталу.

22. Облік довгострокових і поточних зобов'язань.

23. Облік розрахунків з оплати праці.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

4.1. Особи, які одержали диплом молодшого спеціаліста за іншою спеціальністю та виявили бажання навчатися на бакалаврській програмі на другому (третьому) курсі (з нормативним терміном навчання на вакантні місця) зі спеціальностей «Облік і оподаткування», «Облік і аудит» складають додаткове випробування (у формі співбесіди) з фінансового обліку.

Додаткове випробування має на меті визначити встановити можливість випускників інших спеціальностей навчатися за зазначеними програмами.

В процесі екзамену комісія повинна оцінити:

1. Системність мислення, вміння пов'язувати окремі проблеми чи частини явища в єдине ціле.

2. Вміння логічно та послідовно викладати свої думки.

3. Обсяг знань з фінансового обліку.

Оцінка за результатами додаткового фахового екзамену виставляється за 100-бальною шкалою.

4.2. При зарахуванні осіб, зазначених у п. 4.1 на бакалаврську програму конкурсний бал обчислюється як сума середньої оцінки за фахове вступне випробування та додаткового вступного випробування й середнього балу додатку до диплома бакалавра, та вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

4.3. **Середній бал документа про освіту** (додатка до диплому), якщо в ньому не подано бальної оцінки вступника, розраховується за середньою арифметичною до десятих та переводиться у 100-бальну шкалу шляхом його помноження на 20.

Наприклад,

$$4,4 \times 20 = 88 \text{ балів.}$$

4.4. У разі, якщо вступник **має однакові конкурсні бали** під час конкурсного відбору враховуються **додаткові бали** за участь в олімпіадах, конкурсах, турнірах, наявність публікацій науково-дослідницького характеру, що відповідають напряму підготовки.

За участь в олімпіадах, конкурсах, турнірах з професійно орієнтованих дисциплін або спеціальності, наявність опублікованих праць науково-дослідницького характеру вступник отримує 50 додаткових рейтингових балів незалежно від кількості та обсягу публікацій чи кількості конкурсів (олімпіад), в яких вступник приймав участь. Факт наявності та відповідність змісту публікацій напряму підготовки встановлюється членами екзаменаційної комісії в процесі розгляду наданих вступником оригіналів або завірених ксерокопій друкованих видань. У випадку, коли надається ксерокопія, копіюванню підлягають усі сторінки, на яких розміщена публікація, а також титульна сторінка і сторінки змісту видання.

5. ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Сук Л. К. Фінансовий облік: навч. посіб. / Л. К. Сук, П. Л. Сук. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2012. – 647 с. (базовий підручник)
2. Лень В. С. Фінансовий облік: навч. посіб./В.С.Лень. – К.: ВЦ «Академія», 2011.– 608 с.
3. Бухгалтерський облік і фінансова звітність в Україні / За ред. С.Ф. Голова, вид 2-е, перероб. й доп. – Дн-ськ: ТОВ “Баланс-Клуб”, 2001. – 832 с.
4. Бухгалтерский учет в Украине: теория и практика. – Дн-ск: ООО “Баланс-клуб”, 2007. – 528 с.
5. Бухгалтерський фінансовий облік. / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. 8-е вид., доп. й перероб. – Житомир: ЖІТІ, 2009. – 912 с.

6. Лишиленко О.В. Фінансовий облік.- К.: ЦУЛ, 2008. – 556 с.
7. Пушкар М.С. Фінансовий облік: Підручник. – Тернопіль: Карт-бланш, 2004. – 628 с.
8. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. – Вид. 3-тє, перероб. і доп. - К.: Алерта, 2008. – 926 с.
9. Чебанова Н.В., Єфіменко Т.І. Фінансовий облік: Підручник. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2007. – 704 с.
12. Фінансовий облік: Навч. посіб. За ред. В.К.Орлової та ін.- 2-ге вид., перероб і доп.- К.: ЦУЛ, 2010.– 510 с.
13. Нашкерська Г.В. Фінансовий облік: Навч. посіб.- К.: Кондор, 2009.- 504 с.

Додаткова

1. Волкова І.А. Фінансовий облік – 2: Навч. посіб.- К.: ЦУЛ, 2009. – 224 с.
2. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика. Навч. посіб.- К.: ЦУЛ, 2010. – 536 с.
3. Бухгалтерський фінансовий облік в Україні. За ред. Добровського В.М та ін.. – К.: А.С.К., 2009.- 976 с.
4. Періодичні видання: "Все про бухгалтерський облік", "Баланс", "Бухгалтерія", "Бухгалтерський облік і аудит" та ін.

Навчальне видання

Програма додаткового вступного випробування на навчання на навчання для осіб, які здобули кваліфікацію молодшого спеціаліста

Підписано до друку   Формат 60 X 84/16. Ум. друк. арк. 0,5
Оперативна поліграфія. Зам. №   . Тираж   прим.

Університет Альфреда Нобеля.
49000, м. Дніпро, вул. Січеславська Набережна, 18.

Лист погодження

Випускаючий підрозділ: кафедра міжнародних фінансів, обліку та оподаткування

	<i>Посада</i>	<i>ПІБ</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>
Розробив	зав. кафедри	Атамас П.Й.		
Розробив	доцент	Вареник В.М.		
Розробив	ст. викладач	Пестовська З.С.		

Затверджено на засіданні кафедри:
Протокол № 7 від 07 лютого 2017 р.

Завідувач кафедри _____

Атамас П.Й.

Документ узгоджено:

<i>Посада</i>	<i>ПІБ</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>
Проректор із забезпечення якості вищої освіти	Глуха Г.Я.		
Начальник департаменту дидактики	Шкура І.С.		
Методист департаменту дидактики	Тімофєєнко Л.П.		
Відповідальний секретар приймальної комісії	Бойко Л.Г.		